

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2005/115

BETREFT: Basisonderwijs: Bijdrage voor de sportnamiddagen.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 06.10.2005

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 Betrokken school

Directeur van een basisschool
Schoolbestuur.

1.4 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 19 oktober 2005.

Bij mail van 4 november 2005 werd verzoeker geïnformeerd over de zittingsdag. De antwoordende partij werd bij brief van 4 november 2005 geïnformeerd over de zittingsdag. De school stuurt met een zending van 10 november 2005 volgende documenten:

- nieuwsbrief sportopvoeding (juni 2005)
- verslag schoolraad en het LOC (13/06/05)
- verslag Algemene Vergadering van het schoolbestuur (23/06/05)
- algemene informatiebrochure (sept. 2005)
- verslag van de schoolraad het LOC (05/09/2005)
- bijlage bij het schoolreglement: lijst met richtprijzen.

Naar aanleiding van de vergadering van 5 december 2005 werd aanvullende informatie opgevraagd aan de school.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Sinds dit schooljaar wordt er om praktische redenen gewerkt met sportblokken. Dit houdt in dat er de ene week wordt gezwommen en tijdens de week 1 lesuur lichamelijke opvoeding is. De andere week is er een sportblok van drie lesuur. Voor dit sportblok moet een vergoeding betaald worden van 1euro50.

Dus de ene week wordt er per kind 2 euro betaald voor het zwemmen, de tweede week 1.5euro voor lichamelijke opvoeding.

Dit komt op 7 euro per maand per kind.

De kost van 1.5 euro voor een sportblok is voor het betalen van de sportfunctionaris, eventuele verplaatsingen (zijn te voet) en het verbruik van de infrastructuur.

Moet sport op school niet gratis zijn? Ik ga akkoord met de 2 euro die gevraagd wordt voor het zwemmen omdat dit is voor het busvervoer.

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

De school stelt dat de ouders inzake de sportafspraken tijdig en duidelijk werden geïnformeerd. De basisschool heeft een lage drempel: wanneer ouders vragen of opmerkingen hebben, dan staat onze deur altijd open op hierover een gesprek te hebben.

Sedert de start van het schooljaar 2005-2006 heeft de scholengroep (3 basisscholen) de organisatie van de bewegingsopvoeding in het lager onderwijs drastisch hervormd: tijdens voorgaande schooljaren vonden er de traditionele gymlessen, sportklassen en sportdagen plaats waar voor sportklassen en sportdagen ook een bijdrage van de ouders werd aangerekend. Vanaf dit schooljaar werken de scholen om de twee weken met "sportblokken". Hiervoor zijn ze, door het feit dat het kleuterturnen op school plaatsvindt, gedeeltelijk uitgeweken naar de gemeentelijke sporthal en werd ook de gemeentelijke sportfunctionaris ingeschakeld. Het was zeker niet de bedoeling om de kosten voor de ouders op te drijven. Trouwens, wat ouders nu betalen aan bijdrage voor de sportblokken, komt ongeveer overeen met de kosten die in het verleden werden aangerekend voor sportklassen en sportdagen.

De kostprijs voor de school voor de sportlessen starten bij een bedrag van 23,65 euro. Dit bedrag wordt betaald aan de gemeente omdat zij de sportfunctionaris inschakelen om de sportwerking te optimaliseren. In het bedrag is enkel personeel begrepen. Door de goede samenwerking met het gemeentebestuur hoeft voor de gebruikte infrastructuur niet betaald te worden.

Concreet zijn er drie personen werkzaam in het sportteam: twee personen contractueel onderwijspersoneel en één sportfunctionaris die door de gemeente is aangesteld.

Bovendien biedt deze manier van werken een niet te onderschatten meerwaarde voor de kinderen én de leerkrachten. In plaats van vlug een uurtje lichamelijke opvoeding, krijgen de kinderen nu een goed gevuld, gevarieerd sportblok waarbij het kunnen nemen van een douche kadert in onze hygiëne-opvoeding. Klastitularissen van dezelfde leerjaren zijn over de drie scholen heen op dat moment klasvrij en plegen op die momenten, onder leiding van een pedagogische directeur, intens overleg wat voor de scholengroep een sterke pedagogische meerwaarde inhoudt.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

5 december 2005, 13u.

16 januari 2006, 12u.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Francis Deryckere, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

5. ADVIES

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Art. 76

Ieder schooljaar krijgen de schoolbesturen een werkingsbudget voor de werking, de uitrusting, het groot onderhoud en de administratieve ondersteuning van hun scholen, voor het werken aan rationeel energieverbruik in hun scholen en voor de kosteloze verstrekking van leerboeken en schoolbehoeften aan de leerlingen.

Bij de aanwending van het werkingsbudget moet ieder schoolbestuur rekening houden met een gelijke behandeling van al zijn gefinancierde of gesubsidieerde scholen en van al zijn leerlingen.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij voor de vragen inzake bijdrageregeling bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening voor leerlingen georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen of ontwikkelingsdoelen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid voor het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De Commissie neemt kennis van de sportbrochure van de school waaruit blijkt dat er voor drie basisscholen een reeks afspraken gelden inzake verruimen en verbeteren van het sportaanbod. Het sportproject heeft ongetwijfeld een positieve impact op de sportbeleving van de leerlingen. De intensieve begeleiding van de leerlingen en de maximale benutting van de onderwijstijd hebben daarbij een rol gespeeld. De prijzen zijn niet onredelijk en blijkbaar in die mate vastgelegd dat ze vervoer, drank en inzet gemeentelijke sportfunctionaris compenseren. Uit de sportbrochure blijkt dat het sportproject kadert in de eindtermen en ontwikkelingsdoelen en activiteiten van het normale lesprogramma in de school verplaatst naar een externe locatie met begeleiding door niet schoolgebonden personeel. Er kan dan ook niet geadviseerd worden dat de leerlingen nu niet meer betalen dan voorheen, toen ze nog een bijdrage moesten betalen voor een niet verplichte sportnamiddag.

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving die bepaalt dat het schoolbestuur na advies van de participatieorganen in het schoolreglement de bijdrageregeling duidelijk en volledig in het schoolreglement opneemt. Het schoolreglement krijgen de ouders bij de inschrijving mee, ten laatste bij de start van een schooljaar. Het is daarbij de bedoeling van de bijdrageregeling, dat ouders bij de start van het schooljaar een duidelijk zicht hebben op de kost die het nieuwe schooljaar meebrengt. In dit dossier blijkt dat de afspraken inzake sportnamiddagen na advies van de participatieorganen zijn opgenomen in het schoolreglement, wat reglementair en positief is. Daarbij dient er, zoals voorzien in de reglementering, aandacht te zijn voor een vrijstelling of flexibele betaling voor minder gegoede ouders.

Er wordt gewezen op artikel 76 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997. Het wijst op de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur om te voorzien in een basisuitrusting bij de opstart van een school en de verdere werking ervan.

De schoolbesturen ontvangen daarnaast van de overheid een werkingsbudget dat elk jaar stijgt voor onder meer de uitrusting van de school. Verder is er de subsidiëring door de overheid van het onderwijspersoneel. Ook die bedragen zijn de laatste jaren stelselmatig verhoogd (zorg, lichamelijke opvoeding). In dit verband zijn er de aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding in het kleuteronderwijs (BVR van 5 december 2003) en in het lager onderwijs (BVR van 30 september 2005) die de laatste jaren zijn toegevoegd aan de personeelsformatie in het gewoon basisonderwijs. Het is dan ook tegenstrijdig dat de scholen enerzijds meer gesubsidieerd worden o.a. inzake lichamelijke opvoeding en dat anderzijds de school een bijdrage vraagt aan ouders voor onderwijs door externen inzake lichamelijke opvoeding (gemeentelijke sportfunctionaris).

De Commissie is van oordeel dat de activiteiten in het kader van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen onder de principes van de kosteloosheid vallen. Uitgaven voor vervoer en drankjes kunnen gevraagd worden aan de ouders. Uitgaven voor niet schoolgebonden personeel voor activiteiten (lichamelijke opvoeding) in het kader van eindtermen dienen ten laste te vallen van het schoolbestuur en niet van de ouders. Het schoolbestuur heeft trouwens bijkomende middelen (werkingsbudget, personeel) ontvangen voor o.a. de invulling van de lestijden lichamelijke opvoeding.

De Commissie zorgvuldig bestuur concludeert dan ook dat een positief initiatief als een sportnamiddag, geen aanleiding mag zijn om de kosteloosheid van het leergebied lichamelijke opvoeding te verlaten.

Het schoolbestuur mag wel een bijdrage vragen aan ouders voor vervoer en drankjes die effectief aan een bepaalde leerling worden geleverd.

Brussel, 16 januari 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter